

der kunde blive Afgang for alle. Nu er det bortlejet indtil 1895, sagde den ærede Minister, altsaa indtil den Tid er der intet at gøre, men jeg haaber, at den vedkommende Minister, som denne Domæne forterer under, til den Tid vil tage Spørgsmaalet under Overvejelse og mulig lade det gaa tilbage til at blive ligesom tidligere, saaledes at samtlige Egnens Landmænd kunne blive delagtige deri. Det blev ogsaa anført, at der saa trængtes til et bedre Tilshyn derude, og det kan nok være muligt. Den Mand, der nu særlig har Tilshynet, er jo Herredsfogden, og han kan jo ikke gaa ud og passe paa Kreaturerne, men vi have jo ogsaa Martmænd. Vedkommende Herremand kan heller ikke saa saameget ud deraf, at han kan passe paa vore Kreaturer; men det synes dog virkelig ikke saa vanskeligt at kunne saa Tilshyn. Enten maa den Mand sørge for at faa en Mand til at gaa derud, eller Herredsfogden maa antage en Mand, og jeg tænker for Resten, at Egnens Vandboere ville være fuldkommen tilfredse med, at en Mand har et Overtilshyn derude. Jeg er glad ved at have fremdraget Spørgsmaalet, thi naar vi ere naaede til den Tid, da Lejemaalet er udløbet, mener jeg, at vi maa faa en anden Ordning paa Forholdet.

Bojsen: Jeg ønsker at gøre nogle Bemærkninger i Anledning af, hvad den ærede Finansminister udtalte om Kirkebygningers Fritagelse for Bygningsafgift. Den ærede Minister kom til det Resultat, at der næppe, uden at vi faa en ny Lov, kan gøres nogen Ændring i den gældende Praksis med Hensyn til dette Spørgsmaal, og for saa vidt der skulde blive Tale om en ny Lov, henviste han til sin Kollega Kultusministeren, fordi en Fritagelse for Bygningsafgift her skulde baseres paa, hvorvidt det er ønskeligt at begunstige et eller andet Kirkesamfund. Jeg tror ikke, at den ærede Finansminister har Ret i, at det er dette Synspunkt, der skal lægges til Grund for Spørgsmaalets Afgørelse. Det bør vistnok udelukkende ses fra det finansielle Standpunkt, og det vilde efter min Betragtning næppe være rigtigt, at man her kom ind paa at afveje de enkelte Kirkesamfunds Værd og Betydning i Forhold til hinanden. Men jeg ser heller ikke rettere, end at den ærede Finansminister efter den hidtilværende Praksis vel maatte kunne gaa noget videre, end det hidtil er fset. Den ærede Minister har nemlig selv oplyst, at Kirkebygningers Fritagelse for Bygningsafgift hviler ikke paa nogen positiv Lovbestemmelse. Forordningen af 1802 omtaler ikke Kirkebygninger, og

man er væsentlig kun kommen til denne Fritagelse ved en analogisk Anvendelse af Anordningen. Den ærede Minister stillede det fremdeles hen som noget ubist, om man enten drog denne Analogi af den nævnte Forordnings § 34, der taler om offentlige Bygninger i det hele, eller støttede Fritagelsen paa den Betragtning, at Kirkebygninger i Almindelighed ikke egnede sig til at bestattes. Den ærede Minister var altsaa ikke sikker paa, hvilken Betragtning der ligger til Grund for den faktisk tilstedeværende Frihed for Erlæggelse af Bygningsafgift. Den første Betragtning, at den hidrørte fra en Analogi af Forordningen af 1802 § 34, der taler om offentlige Bygninger i det hele, er jo for saa vidt allerede brudt, som det jo ikke alene er de egentlig offentlige Kirkebygninger, der ere fritagne; Valgmenighedskirker kunne jo ikke siges at være offentlige i Ordets strengeste Forstand, og forskellige andre kirkelige Samfunds Bygninger kunne heller ikke siges at være offentlige i den Forstand, at de staa aabne for alle og enhver uden visse Betingelser. Derfor forekommer det mig, at dette Princip allerede er fraveget i Praksis, og at man derfor ikke er stærkt bunden til at hævede det. Det andet Synspunkt tror jeg derfor maa ligge nærmere som Grund til Kirkebygningers Fritagelse, nemlig at man i Almindelighed har ment, at det ikke har været Forordningens Hensigt at bestatte Kirkebygninger, som vittelig ikke ere Indtægt givende Bygninger, men tværtimod Bygninger, som udelukkende medføre Udgifter og det betydelige Udgifter. Men er det Tilfældet, at man er gaaet ud fra en saadan Betragtning, forekommer det mig ogsaa, at der maa være samme Afgang til at udvide denne Praksis til at omfatte samtlige Kirkebygninger for her i Landet værende Trossamfund. De Kirkebygninger, som her have været nævnte, staa os naturligvis nærmere, fordi de vedkommende Menigheder selv erklære, at de høre til Folketirken, om de end ikke ere anerkendte som hørende dertil, men ganske vist vil en lignende Betragtning føre til Fritagelse for samtlige Kirker for her i Landet værende Trossamfund. Jeg vil henstille til den ærede Finansministers Overvejelse, om der ikke er Anledning til at drage denne Analogi af den Praksis, som den ærede Minister selv anerkender, ikke støtter sig til positive Lovbestemmelser.

Berntsen: Ja, jeg kan forsikre det ærede Medlem fra Ribe (Bust), at saaledes som Forholdene hidtil have udviklet sig med Hensyn til at lægge Bygningsafgift paa